N°. 111. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 14 September.

F. Kleeuwens en Zoon GOES Boekhandel

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ3, franco per post ƒ3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Aankondigingen

VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

Burgemeester en wethouders van Yerseke verwittigen den belanghebbenden, dat de **Kermis** aldaar dit jaar invalt op woensdag den 25sten en eindigen zal op maandag den 30sten september 1861 daaraanvolgende.

Burgemeester en wethouders voornoemd,
I. WILLEMSEN.
De secretaris,
J. J. DE GRAAFF.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 13 september.

De hier gevestigde tweede sectie der vereeniging Het metalen kruis heeft gisteren avond met eene vriendschappelijke bijeenkomst in de tuinkamer der societeit St. Joris, welke daarvoor op toepasselijke wijze versierd was, herdacht aan het dertigjarig bestaan dier decoratie. Vooraf hielden de leden met hunne banier en begeleid door harmonie-muziek een optogt bij fakkellicht door de voornaamste wijken der stad, waarbij eene ontelbare menigte op de been was.

Onlangs stond voor de arrondissements regtbank alhier te regt de heer D. J. Geersens, med. doctor te St. Laureyns, Belgie, wegens onbevoegde uitoefening der geneeskundige praktijk op nederlandsch grondgebied, alzoo hij op het grondgebied van Belgie woont en niet voorkomt op de lijst van bevoegd erkende geneeskunstoefenaren in deze provincie voor 1861.

Uit het verhoor van 8 getuigen bleek o. a. dat het diploma van den beklaagde wel voor 1860 doch niet voor 1861 bij de provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Zeeland was geviseerd en hij ook dat jaar op bovenbedoelde lijst voorkwam; verder dat hij zijn wettig domicilie behouden had in Belgie, niettegenstaande hij tegen overlegging van een buitenlandsch paspoort in het bevolkingsregister van de gemeente Oostburg is ingeschreven, aldaar in de directe belastingen aangeslagen en een huis in huur heeft, hetwelk door eene dienstbode van hem wordt bewoond.

De regtbank heeft hem schuldig verklaard aan het hem bij dagvaard te laste gelegde feit en veroordeeld tot f 25 boete en de kosten.

* Uit Goes meldt men ons heden:

Eergisteren vierde de heer P. Thielings zijn reeds vroeger aangekondigd 25jarig jubilé als roomsch katholiek pastoor in deze gemeente. Bij die gelegenheid wapperde de vlag uit de meeste woningen zijner parochianen. Ten half tien ure werd eene plegtige mis te zijner eere gezongen, waarbij verschillende meesters de strijkpartijen bezetten en waaraan nagenoeg het gansche personeel der zangvereeniging deel nam.

De heer pastoor van Kwadendamme hield eene rede, waarbij hij het gewigt van het priesterambt deed uitkomen en het voorregt, ten deel gevallen aan deze gemeente, om gedurende 25 jaren een man van die zachtmoedigheid, van die vredelievendheid aan haar hoofd te zien gesteld.

Daarna werden den jubilaris door bijna alle autoriteiten bezoeken gebragt, terwijl het feest werd besloten door eene serenade bij fakkellicht, waaraan zoo wel protestanten als katholieken deel namen.

Door de leden zijner gemeente werden hem tot aandenken drie misgewaden aangeboden, daar hij verzocht had van alle geschenken voor hem persoonlijk verschoond te blijven.

Het door z. exc. den minister van binnenlandsche zaken uitgebragt verslag aan den koning over den toestand der telegrafen in Nederland over 1860, is thans algemeen verkrijgbaar gesteld. Daaruit stippen wij het volgende aan:

Op 1 januarij 1860 bevatte het nederlandsche telegraafnet 1278,1 mijl lijnen, terwijl de lengte der draden 2850,9 mijl bedroeg. Op gelijk tijdstip van 1861 bedroegen die cijfers 1511,7 en 3525,9. Er werden in den loop van het jaar negen kantoren, alle met beperkte dagdienst, geopend; het personeel der kantoren bestond op 1 januarij 1861 uit 205 telegrafisten en leerlingen, dus 20 meer dan het jaar te voren.

Het verslag behelst uitvoerige bijzonderheden, vooral betrekkelijk het leggen van den telegraafkabel door welken de lijnen in Noord-Holland met die in Friesland regtstreeks moesten worden verbonden, tusschen Stavoren en Enkhuizen.

Door het Sloe is in de maand augustus een nieuwe kabel gelegd. Men heeft voor dien kabel in het belang zijner veiligheid eene ligplaats gekozen, eenige [illegible] noordwaarts van het veer, waar de oude kabel ingez[illegible]en in 1859 werd beschadigd.

De geleiding tot verbinding van Zierikzee was aanvankelijk van daar niet verder dan tot Bergen op Zoom doorgetrokken. Tegen het einde des jaars is zij door het spannen van een tweeden draad tusschen Bergen op Zoom en Roozendaal verlengd tot dit kantoor, hetwelk met een voldoend personeel is bezet om den vluggen overgang der berigten op en van de hoofdlijnen te bevorderen, en waar den 1 october een lijnopziener is geplaatst die ook op de lijn naar Zierikzee toezigt uitoefent.

De dagelijksche overseining der metereologische waarnemingen wordt geregeld voortgezet.

Over het algemeen werden de telegraaflijnen in 1860 buitengewoon door stormen geteisterd. De lijnen in Zeeland, welke bij den bekenden pinksterstorm genoegzaam geheel ongedeerd bleven, werden in september door eene hoos gevoelig aangetast.

De kabel door de Ooster-Schelde werd den 11 mei door het anker van een schip zwaar beschadigd; in junij werd hij geligt, waarbij bleek dat hij van den vooroever van Gorishoek tot omstreeks duizend el in de Schelde in slechten toestand verkeerde. Het meest beschadigde gedeelte werd toen door een nieuw eind vervangen en verder hersteld, doch spoedig bleek dat eene geheele vervanging eerlang zou noodig wezen. [In junij 1861 is een nieuwe kabel gelegd; zie het daaromtrent medegedeelde in ons nommer van den 18 junij jl.]

De toestellen tot het afdrukken der seinteekens in blaauwen inkt zijn op acht kantoren geplaatst en voldoen uitmuntend. Er zijn maatregelen genomen om de opleiding der telegrafist-leerlingen, vooral in technisch opzigt, te verbeteren.

Het uitzigt op het tot stand komen eener telegrafische verbinding tusschen Nederland en zijne oost-indische bezittingen is weder verflaauwd. De onderzeesche lijn Suez-Aden geraakte in februarij buiten werking, die van Aden tot Kuratschi, in februarij gelegd, was na drie maanden reeds onbruikbaar. Ook in de goede werking van den kabel tusschen Batavia en Singapore mogt men zich slechts korten tijd verheugen.

Te Middelburg werden verzonden 3936 en ontvangen 3494 berigten, opbrengst f 2320,62½; te Neuzen verzonden 1211 en ontvangen 710 berigten, opbrengst f 469,75; te Vlissingen verzonden 3807 en ontvangen 1594 berigten, opbrengst f 1994,70½; te Zierikzee (15 julij geopend) verzonden 955 en ontvangen 770 berigten, opbrengst f 566,97½; te Goes verzonden 1273 en ontvangen 1550 berigten, opbrengst f 745,22.

De commissie voor noodlijdenden door den watersnood te Gorinchem, heeft eene zeer uitvoerige rekening en verantwoording der haar toevertrouwde gelden openbaar gemaakt, voorafgegaan door een breed overzigt van datgene wat zij ter leniging der rampen, die een aanzienlijk gedeelte van ons vaderland getroffen hadden, heeft kunnen verrigten. De ontvangen en uitgegeven geldsom bedraagt f 82,128. — Uit dit geschrift dat 167 blz. druks beslaat, blijken duidelijk de groote en naauwgezette zorgen, waarmede de commissie hare menschlievende taak heeft vervuld.

Dingsdag morgen, ten ruim 6¼ ure, arriveerden te Rotterdam per extra trein uit de residentie H. M. de koningin, Z. K. H. prins Alexander en gevolg, reizende naar Stuttgardt, ten einde de viering van den tachtigsten verjaardag van haren vader, Z. M. den koning van Wurtemberg, bij te wonen. H. M. werd ontvangen aan het station van den Hollandschen spoorweg door den heer C. P. Sander, consul van Wurtemberg; ten zeven uur zette H. M. de reis langs den Rijnspoorweg voort. Met den zelfden trein vertrok ook Z. K. H. prins Frederik, met gevolg, reizende naar de pruissische Rijnprovincien, waar Z. K. H. de herfstmanoeuvres in het pruissische legerkamp zal bijwonen.

Zwitserland maakt toebereidselen om een gezantschap naar Japan af te vaardigen, en volgens een berigt uit Bern aan de Kölnische Zeitung, heeft de nederlandsche regering aan den bondsraad hare ondersteuning toegezegd.

Het Journal des Pays-Bas zegt zich in staat gesteld te zien tot de verklaring dat de parijssche correspondent van het Dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage en van de Kölnische Zeitung verkeerd was ingelicht toen hij mededeelde dat de schout bij nacht Bonnard door de fransche regering met eene zending naar Java is belast, om een persoonlijk onderzoek in te stellen naar aanleiding van Moneys werk: Java, or how to manage a colony.

Die schout bij nacht is reeds over Toulon en Suez naar Saigon vertrokken.

Z. E. de kardinaal Wiseman, die vrijdag avond van een uitstapje naar Amsterdam te 's Hage was terug gekeerd, is maandag avond uit de residentie vertrokken om zich naar Brugge en Ostende te begeven, en om zich vervolgens in laatstgemelde plaats in te schepen, ten einde naar Londen terug te keeren.

Even als de kamer van koophandel van Bergen op Zoom heeft ook die van Gorinchem een adres aan den minister van binnenlandsche zaken gerigt, om aan te dringen op het op nieuw indienen van een wetsontwerp tot invoering van het uniformport voor brieven.

Uit Schiedam wordt gemeldt dat de verzending van gedisteleerd groote belemmering ondervindt, voornamelijk naar Noord-Amerika. Dit is van belangrijken invloed op de bedrijvigheid in die gemeente. Inzonderheid drukt dit op de kuipers en makers van het vaatwerk. Winkels, waar vroeger 40 à 50 knechts werkzaam waren, tellen er nu maar 5 à 6.

Aan de Provinciale overijsselsche courant wordt van goederhand medegedeeld, dat de industriëlen uit alle gewesten van ons land zich niet door vrees voor kosten behoeven te laten terug houden van de inzending van voorwerpen naar de internationale tentoonstelling te Londen in 1862, daar de hoofd-commissie voor die tentoonstelling in ons land werkzaam, alle kosten van vervoer heen en terug, assurantie en toezigt voor hare rekening neemt.

Uit Gent schrijft men, dat op zondag den 15 dezer door de maatschappij „De tael is gansch het volk," het feest van het 25jarig bestaan dier maatschappij zal gevierd worden, terwijl het genootschap zich verstaan heeft met de commissien tot oprigting van een gedenkteeken op het graf van den dichter Prudens van Duyse, welk gedenkteeken dien zelfden dag, des voormiddags ten 10 ure, op den St. Amandsberg, zal onthuld worden.

De gedenkpenning, die ter gelegenheid van de algemeene tentoonstelling in 1862 te Londen aan de bekroonden zal uitgereikt en naar eene teekening van Wyatt en Maclise vervaardigd moet worden, is reeds in handen van den graveur gesteld. In het midden van dezen gedenkpenning ziet men het vrouwenbeeld van Brittannia op een troon gezeten, met den britschen leeuw aan hare voeten. In hare regterhand houdt zij een krans, in hare linker een olijftak. Zinnebeeldige voorstellingen van het fabriekwezen, de grondstoffen, en het machinewezen omgeven de hoofdfiguur; deze drie leggen hunne voornaamste producten als schatten aan de voeten van Brittannia neder, terwijl ter zijde van den troon de emblemata der schilder-, beeldhouw- en bouwkunst zigtbaar zijn. Men vermoedt dat de gedenkpenning sierlijker van teekening en bewerking zal wezen dan die in 1851 werd vervaardigd. Wat de grootte betreft, is hij aan dien van dat jaar gelijk. Toen werden echter ook gouden en zilveren uitgereikt, thans zal men zich alleen tot bronzen bepalen.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Vergund aan P. W. Roggenbach, consul-generaal van Nassau te Rotterdam, het dragen der versierselen van ridder der Adolfs orde van Nassau; aan A. M. Anthony te Rotterdam, der ridderorde van Wasa, van Zweden en Noorwegen; aan den ritmeester W. C. baron Snouckaert van Schauburg, van den grooten staf, Zr. Ms. adjudant, der kommandeursorde van den Witten Valk van Saksen Weimar Eisenach; aan mr. J. H. Donker Curtius, laatstelijk nederlandsch commissaris voor Japan en Siam, der kommandeursorde van de Militaire orde van Christus van Portugal.

BELASTINGEN. Benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te St. Anna Parochie c. a., C. Schokker Hunnink, thans te Hallum; te Echt c. a. A. H. Dinraths, thans te Stevensweert. Op verzoek eervol ontslag verleend aan P. A. Rendorp, als ontvanger te Leusden c. a., en het ontvangkantoor van Leusden en Stoutenburg opgeheven en ingedeeld bij dat van Hoogland c. a.

LEGER. Verleend den rang van generaal-majoor buiten bezwaar van den lande aan hunne hoogheden den soesochoenan van Soerakarta, Pakoe Boewono Senopati Ingalogo Ngabdoer Rachman Saidin Panotogomo de VIIIste, en den sultan van Djokdjokarta, Hamangkoe Boewono Senopati Ingalogo Ngabdoer Rachman Saidin Panotogomo Kalifatolah de VIde.

Op verzoek eervol ontslag verleend aan den kapitein J. P. de Bordes van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, thans op non activiteit, en aan den luitenant-kolonel der infanterie

van het leger in Nederlandsch Indie W. J. A. W. Boers, thans met verlof hier te lande.

MINISTERS. Pensioen verleend aan jhr. mr. L. N. baron van der Goes van Dirxland, als minister van buitenlandsche zaken, ad f 275.

TENTOONSTELLING TE LONDEN. Op verzoek eervol ontslag verleend aan jhr. mr. H. G. C. L. Janssens te 's Hage, als lid der hoofdcommissie voor de londensche tentoonstelling van nijverheid en kunst.

Kerk- en schoolnieuws.

De Algemeene synode der nederlandsche hervormde kerk *heeft dezer dagen, door tusschenkomst der classicale besturen*, aan de kerkeraden eene aanschrijving gezonden, betrekkelijk de kerkelijke armverzorging, waarin zij de eenparige en getrouwe medewerking van alle kerkeraden met den meesten ernst vraagt, om de hinderpalen, welke de geregelde en algemeene naleving der bepalingen van het reglement voor de diaconien belemmeren, uit den weg te ruimen. Volgens art. 15 van het reglement, kan tot het voorloopig voortduren van den abnormalen toestand eener diaconie vergunning worden verleend, ofschoon deze bepaling altoos als eene overgangsbepaling moet beschouwd worden, en slechts dient, om de abnormale diaconiën van lieverlede alle tot den normalen toestand te doen terugkeeren. Onwettige, met de bepalingen van het reglement overigens strijdige handelingen, kunnen door de kerkelijke besturen evenwel nimmer worden gedoogd, en zouden bij opzettelijke wederstreving en bepaalden onwil zelf de toepassing der bepalingen van het reglement voor kerkelijk opzigt en tucht noodzakelijk moeten maken. *Om de geregelde werking van het reglement voor de* diaconiën te beter te verzekeren, acht de synode het daarenboven niet zonder belang, de kerkeraden tevens op te wekken, dat zij tot voorkoming of afsnijding, zoo niet van alle, dan toch van zoodanige klagten van de zijde der burgerlijke besturen, die den schijn van billijkheid hebben, zich te naauwgezetter gedragen naar art. 7 alinea 3 der wet tot regeling van het armbestuur en alzoo van alle wijzigingen in de huishoudelijke bepalingen omtrent de inrigting en het bestuur van hunne instellingen, binnen ééne maand na hare vaststelling, aan het plaatselijk bestuur der burgerlijke gemeenten kennis geven.

— Volgens het 57ste jaarlijksche verslag van het britsche en buitenlandsche bijbelgenootschap, heeft het in het laatste jaar (geëindigd 31 maart jl.) uitgegeven 1,787,398 exemplaren van den bijbel en van volledige gedeelten van het Oude en Nieuwe testament. Sedert de oprigting van het genootschap, in 1805, heeft het 39,315,226 exemplaren uitgegeven. In het *afgeloopen jaar hebben de ontvangsten wegens contributien*, legaten, giften enz. bedragen 157,911 p. st., waaronder 82,909 p. st. wegens verkoop van bijbels hier en in andere landen. De uitgaven van het genootschap sedert zijne oprigting hebben te zamen 5,149,738 p. st. beloopen.

Marine en leger.

Woensdag avond is te Helder gearriveerd en aan het hotel den Burg afgestapt, z. exc. de minister van marine, vergezeld van zijn adjudant den luitenant ter zee der 1e klasse jhr. H. O. Wichers en den chef van het materiëel den kapitein-luitenant ter zee F. A. A. Gregorij. Z. exc. heeft donderdag morgen de dokhaven in oogenschouw genomen, daarna de verschillende in de haven liggende oorlogsbodems geïnspecteerd, een bezoek gebragt in 's rijks hospitaal, de kazerne der mariniers en in de broodbakkerij der marine.

Thermometerstand.

11 sept. 's av. 11 u. 54 gr.
12 „ 's morg. 7 u. 56 „ 's midd. 1 u. 66 „ 's av. 11 u. 54 gr.
13 „ 's morg. 7 u. 58 „ 's midd. 1 u. 68 gr.

Buitenlandsche tijdingen.

Amerika.

Bij Reuters agentschap te Londen zijn weder berigten ontvangen uit New-York van den 31 augustus. Volgens deze wendde de partij der separatisten vele moeiten aan om in Kentucky *veld te winnen* en slaagde zij aanvankelijk daarin. President Lincoln wilde intusschen, alvorens dien staat te noodzaken om zich in den een of anderen geest te verklaren, de besluiten van de wetgevende magt afwachten.

Er liep een gerucht dat de minister van financien der Vereenigde staten eerlang een beroep op het volk zou doen ten gunste der nationale leening.

Men was bevreesd dat de geconfedereerden binnen kort een aanval zouden doen op een of ander punt van het grondgebied van Washington.

De separatisten zijn in het bezit van de wegen van Bailley en *Cross bij Springfield, en de bondstroepen trokken tegen* hen op.

De staat van beleg moet in Missouri zijn geproclameerd. De slaven der insurgenten zijn er vrij verklaard. Op den Potomac wordt een veldslag als onvermijdelijk te gemoet gezien.

Volgens geruchten zou generaal Mac Calloch met 10,000 man tegen Jefferson City oprukken, welke plaats door de *troepen der unie wordt verdedigd.*

Engeland.

Londen 9 september. Het besluit der regering tot het zenden van versche troepen naar Kanada is door onze pers en ons publiek zoo algemeen afgekeurd, dat de ministers het wenschelijk hebben geacht daaraan voor het oogenblik geen gevolg te geven. Volgens de Army and navy gazette zullen de troepen niet te min later door den Great eastern, d. i. nadat dit stoomschip van zijne eerstvolgende reis zal zijn teruggekeerd, naar Quebec worden vervoerd. Velen beschouwen hier het zenden van versche troepen naar Kanada als een zekere voorbode van de erkenning der zuidelijk-amerikaansche confederatie door het engelsche gouvernement.

— Ook The times deelt mede dat eene gecombineerde expeditie van engelsche en fransche strijdkrachten zal worden georganiseerd tegen Mexico. Het blad voegt er bij dat de spaansche regering en die der Vereenigde staten welligt deel zouden kunnen nemen aan die expeditie. Dit berigt wordt echter van geene andere zijde bevestigd, en de fransche dagbladen maken er ook met geen woord melding van.

— Ten gevolge van zware regens, die in het noorden des lands zijn gevallen, is *inzonderheid de Irwell zoodanig en zoo* plotseling gerezen, dat geene voorzorgen konden worden genomen; het gevolg was dat de omstreken van Walsden, Bacup, Shawforth, Millgate, Todmorden, enz. onder water werden gezet, bruggen weggevoerd, spoorwegen ondermijnd en fabrieken vernield, waarbij een paar menschen het leven hebben verloren.

— The times bespreekt wederom het vlugschrift „De keizer, Rome en de koning van Italie" en zegt, dat het dit met veel genoegen heeft gelezen; zoo het al niet authentiek was, zoo was het toch onwederlegbaar. Het drukte de gevoelens uit van het liberale Europa en erkende de onverbiddelijke logica der feiten. De Moniteur — dus besluit The times — moge het vlugschrift verwerpen, de indruk zal echter onuitwischbaar blijven.

Rusland.

Er heeft een gerucht geloopen dat graaf Lambert, de nieuw benoemde gouverneur van Polen, terug deinzende voor de moeijelijkheden van de hem opgedragene taak, zich reeds tot den keizer zou hebben gewend met verzoek om ontslag, tenzij hij gemagtigd wierd de polen veel uitgebreider concessien te doen dan hun tot hiertoe werden verleend. Brieven uit Warschau, aan L'indépendance belge gerigt, wederspreken dat gerucht echter, en het is dan ook niet zeer waarschijnlijk, dewijl de generaal bij de aanvaarding van zijne moeijelijke *taak met al de daaraan verbondene bezwaren bekend was* en aanvankelijk vrij gelukkig in zijne loopbaan is.

Duitschland.

Weenen 10 september. *De regering is, zegt men,* voornemens eene amnestie te verleenen en de door de militaire regtbanken in Hongarye verbeurd verklaarde goederen aan de oorspronkelijke eigenaars terug te geven. Het doel van dezen maatregel zou zijn om den slechten indruk, dien het besluit betreffende de comitaten gemaakt heeft, uit te wisschen en sympathie te verwerven. Ook zoude aan de uitgewekenen *vergunning worden verleend in het land terug te keeren, mits* zij daartoe verlof vragen, met uitzondering evenwel van de voormalige leiders, op wien men het hoogst onraadzaam acht dezen verzoeningsmaatregel toe te passen. Volgens eene andere lezing zou de regering het plan hebben aan den hongaarschen hofkanselier, den tavernicus en den judex curiae den titel van minister toe te kennen, en alzoo een verantwoordelijk hongaarsch ministerie te vormen voor de binnenlandsche aangelegenheden bij den hongaarschen landdag. Doch zulk eene nieuwigheid, wordt door een der bladen opgemerkt, is eigenlijk niets meer dan eene verandering van naam: want in het *gezamenlijke ministerie hebben thans ook de hongaarsche* hofkanselier en een hongaarsche minister zonder portefeuille zitting en stem. Buitendien zou daardoor de ijverzucht van Kroatie en Zevenbergen worden opgewekt, die alsdan ook verantwoordelijke ministers op hunnen landdag vorderen zouden. Men ziet dus dat de wederkeerige verhouding van dien aard is, dat zij niet ophoudt moeijelijk te zijn, zelfs als Oostenrijk concessien doet.

— Sedert lang was aan eene speciale commissie uit den rijksraad het opmaken van een ontwerp opgedragen betrekkelijk de regeling der uitoefening van de onderscheidene godsdienstvormen. *De* arbeid dier commissie schijnt thans voleindigd te zijn, en zoodanig ontwerp wordt door de dagbladen der hoofdstad medegedeeld. Het schijnt in zeer liberalen geest opgemaakt en verkondigt de vrijheid van geweten benevens de volkomene gelijkheid voor de wet van alle godsdienstige belijdenissen; het erkent het burgerlijk huwelijk en de voltrekking daarvan door het niet-kerkelijk bestuur. De *tusschenkomst der geestelijkheid wordt beperkt tot* het lager onderwijs, en het geheele hooger onderwijs, zelfs in de godgeleerdheid, wordt onttrokken aan de departementen van eeredienst. Inmiddels behoeft eenige godsdienstige gemeente de erkenning door de wet, zoo dat de regering zich het regt voorbehoudt van zoodanige al of niet erkenning.

Berlijn 9 september. Den 11 dezer zullen in Dusseldorp luisterrijke feesten worden gevierd ter eere van den koning van Pruissen, die zich den 13 van het slot Benrath naar het kasteel van Brühl begeeft, alwaar den 14 een groot gastmaal zal plaats hebben, op hetwelk de leden der rijnsche ridderschap zijn genoodigd. Den 15 keert de koningin naar Koblentz terug, werwaarts H. M. den 19 door den koning zal worden gevolgd.

— Het *ceremonieel der krooning, gelijk dit was* vastgesteld bij gelegenheid dat die plegtigheid in 1701, onder de regering van Friedrich I, plaats had, zal eenige wijziging ondergaan. Friedrich I zette zich de kroon op het hoofd in de groote zaal van het kasteel en begaf zich daarop naar de kerk om gezalfd te worden; bij de aanstaande plegtigheid zal de koning de kroon van het altaar nemen en dien op het hoofd plaatsen, waarop onmiddellijk de zalving zal volgen.

Bij gelegenheid der krooning zal eene nieuwe ridderorde worden ingesteld, welke in rang op de orde van den Zwarten Adelaar zal volgen en in de plaats treden van den Rooden Adelaar met brillanten. Slechts twaalf personen zullen bij de krooning met de versierselen dezer nieuwe orde worden begiftigd.

Frankfort 9 september. Uit Genève wordt gemeld dat het officiële rapport betreffende de gebeurtenissen te Ville la grande, opgemaakt ten gevolge van de deswege gegeven bevelen door den kantonnalen raad van Genève, openbaar is gemaakt, ten einde de bewoners des lands in de eerste plaats en wijders geheel Europa te overtuigen van de onregtmatigheid der vorderingen, door Frankrijk wegens de ongeregeldheden welke aldaar hebben plaats gehad, aan den zwitserschen bond gedaan. Het dorp Ville la grande behoort voor de helft aan Zwitserland, voor de wederhelft aan Frankrijk, sedert deze staat in het bezit is van Savoye, aan welks regering het in 1816 werd afgestaan bij het destijds gesloten traktaat van grensscheiding tusschen Zwitserland en Sardinie.

Frankrijk.

Parijs 11 september. Het dagblad Le temps verzekert thans, naar aanleiding eener correspondentie uit Berlijn, dat de zamenkomst van Z. M. keizer Napoleon met den koning van Pruissen niet te Compiègne zal plaats hebben, zoo als het gerucht laatstelijk vrij algemeen verspreid was, noch te St. Cloud, maar te Straasburg, de in den aanvang daartoe aangewezene plaats, zoodra een bezoek van den koning in het kamp van Chalôns was afgesprongen. De ontmoeting zou echter worden voorafgegaan door eene reis van den heer von Schleinitz naar deze hoofdstad.

Hoe dit ook zij, naar de bijeenkomst der twee vorstelijke personen wordt zeer verlangd, omdat men zich daarvan alleen eene oplossing belooft van de hangende geschilpunten, het kalmeren van de voortdurende ongerustheid en het wantrouwen *van Duitschland tegenover onze regering*, en de bespoediging der erkenning van het koningrijk Italie door Pruissen. Mag men intusschen eene correspondentie uit Turyn aan L'indépendance belge gelooven, dan is die erkenning te Berlijn reeds in beginsel vastgesteld.

Voorts maakt men zich hier ook illusien dat de ontmoeting der twee vorstelijke personen gunstig zal werken voor de duitsche eenheid en de vereffening der deensche aangelegenheden. Het behoeft echter geen betoog dat, ook al worden die punten aangeroerd, daaromtrent niets zal worden vastgesteld en dat de koning van Pruissen zich wel zeer behoedzaam zal uitlaten, *hetgeen trouwens onontbeerlijk is* met het oog op het wantrouwen waarmede de overige duitsche vorsten al zijne daden angstvallig nagaan.

— Le pays verzekert dat het berigt van eene dépêche door graaf Russell aan sir Hudson, engelsch gezant te Turyn, gerigt, waarin hij dezen magtigde om den baron Ricasoli den bijstand van Engeland toe te zeggen, wanneer hij ter wille der eenheid van Italie *met Frankrijk in onmin mogt geraken*, elken officiëlen grond mist.

— De minister van marine bevindt zich sedert jl. zondag te Toulon, ten einde de proefnemingen met eene nieuwe soort van hollen kogel bij te wonen. Ter zelfder tijd neemt de Gloire proeven met een nieuw kanon, omtrent welks zamenstelling het diepste geheim wordt bewaard. Omtrent den evengenoemden kogel verneemt men, dat een met ijzer bekleede ligter tot mikpunt is gekozen. De keizer moet zondag avond reeds van de uitkomsten zijn onderrigt; Z. M. schijnt eene groote waarde aan dat werptuig te hechten, dat *door de 3 ned. duim dikke ijzeren platen in den ligter* gedrongen en vervolgens uiteengeslagen is, waardoor telkens groote avarij aan dat vaartuig is toegebragt.

— Men verneemt, dat de commissie, onder voorzitting van den generaal Brusard, welke de verdedigingswerken onzer kusten onderzocht, hare taak met zoo veel ijver voortzet, dat men naar aanleiding van haar rapport reeds in de aanstaande zitting van het wetgevende ligchaam de noodige voorstellen zal kunnen doen.

Italie.

Berigten uit Rome van den 7 dezer melden dat in de kazernen een bevel van den generaal de Goyon is voorgelezen, houdende om elken inval op pauselijk grondgebied tegen te gaan. Men verzekerde dat de paus zijne toestemming gegeven had *om de pauselijke troepen voor dergelijke omstandigheden* onder het bevel van den generaal de Goyon te plaatsen. Er werden twee nieuwe fransche regementen verwacht, ter vervanging van het 25e en 40e. De heer Chigi, benoemd tot nuntius te Parijs, werd te Rome verwacht om zijne instructie te ontvangen.

Volgens berigt uit Napels van den 7 dezer was de engelsche vloot aldaar ter reede terug gekeerd; zij had ter gelegenheid van den verjaardag van Garibaldi's intogt gevlagd.

Er zullen twee bataljons nationale garde te Palermo mobiel gemaakt en naar Florence gezonden worden; acht bataljons nationale garde zullen uit Piemont, Lombardye en de Aemilia naar Umbrie en de Marken vertrekken om de dienst der garnizoenen aldaar te verligten.

De Opinione verklaart in een artikel, ter beantwoording van La patrie, dat eene onafhankelijke staatkunde voor Italie en Frankrijk eene behoefte en een waarborg van hun bondgenootschap is. „Italie — zegt het — wil Rome bezitten om den italiaanschen staat te kunnen vestigen; maar er is geene sterke bezetting noodig om ons te beletten daarheen te trekken. Wij letten niet op het aantal soldaten; de fransche vlag alleen is voldoende. Is er dus een sterk garnizoen te Rome noodig, dan is het om den paus tegen zijne onderdanen te beschermen, maar niet om aan ons leger het binnenrukken in de eeuwige stad te beletten."

Het zelfde blad deelt een telegram uit Napels mede, volgens hetwelk een berucht bandiet uit Calabrie, Maracco genaamd, en meer andere hoofden zich dezer dagen bij de autoriteiten van Catangaro hebben vervoegd om zich te komen *onderwerpen. Men beschouwde dit als zeer gelukkig* voor de rust van die provincie.

Zeetijdingen.

Den 12 dezer is van Veere naar zee gezeild de nederlandsche bark *Walcheren*, gez. van der Heijde, in ballast naar Frederikshaven.

— Sedert 11 dezer zijn de reede van Vlissingen gepasseerd, voor Antwerpen bestemd: *Christine Mathilde*, gez. Hansen, Heiligenhafen; *Sarah*, gez. Zeeman; *Geerdina*, gez. Wypkens, *Victoria*, gez. Kalton, *Herman*, gez. Abrahams; *Hercules*, gez.

Müllman, *Amandus*, gez. Walker, allen van Riga; *Margaretha*, gez. Huizenga, Bergen; *Sjofna*, gez. Erichsen, Krageroe; *Diedrich*, gez. Giesen, Stokholm; *Elise*, gez. Steinhager, Oostzee; *Colibri*, gez. Olsen, Zweden; *Antilope*, gez. Pedersen, Salea; *Oxenbierg*, gez. Jensen, Calandsberg; *E. Bulkley*, gez. Ros, Pitea; *Kiel*, gez. Boye, Fehmern; *Maria Mathilda*, gez. Knap, Gothenburg; *Geyser*, gez. Bakker, Denemarken; *Peter*, gez. Nausch, Dantzig; *Lina*, gez. Fischer, Wolgast; *Lubbegiena*, gez. de Jong, Koningsbergen.

— Den 11 dezer is te Veere binnengekomen de schooner *Chance*, gez. J. Martin, van Newcastle met steenkolen naar Middelburg bestemd.

Handelsberigten.

Meekrapprijzen.

Avignon, 7 september.

Meekrap. In wortel ging deze week wat meer om tot fr. 34 a 35 voor rosé, fr. 39 a 40 voor palud, 18 maanden, en fr. 41 a 42 voor dito, 30 maanden.

Graanmarkten.

Amsterdam 13 september.

Tarwe en gerst prijshoudend.

Raapolie op zes weken f 41¼. Lijnolie op zes weken f 36¾.

Oostburg, 11 september.

De aanvoer van granen was heden gering en er bestond goede vraag voor de beste monsters tarwe; rogge, gerst en haver, en alle afwijkende graansoorten waren weinig in trek. Men besteedde voor jarige tarwe f 10 a f 11. Nieuwe f 10 a f 13. Jarige rogge f 7. Nieuwe f 7,75 a f 8,25. Jarige gerst f 6 a f 6,80. Nieuwe dito f 6, f 6,50, f 6,60, f 6,80. Zomer dito f 6 a f 6,30. Haver meest f 2,75 a f 3,25. Puike gele en korte f 3,50 a f 3,75. Boonen, erwten en zaden zonder noemenswaardigen aanvoer.

Middelburg 12 september.

Er was heden zeer weinig zeeuwsche tarwe ter markt, doch uit Walcheren werd er vrij wat geveild. en daar er goede vraag bestond, zoo zijn niet alleen vorige weekprijzen betaald, maar is veelal 25 cts. hooger gekocht. Jarige zeeuwsche tarwe niet ter veil. Nieuwe zeeuwsche tarwe met genegen koopers; voor de puike werd f 12,75, en voor afwijkende f 12,50, en mindere f 12 betaald. Jarige walchersche tarwe werd van f 12 tot f 11,40 naar deugd gekocht. Nieuwe walchersche tarwe in alle soorten gevraagd; voor de zaai werd f 13,25 betaald, gewone f 12,80, mindere f 12,50. Jarige zeeuwsche rogge f 7,25 gekocht. Nieuwe dito voor de zaai, die er bijna niet aan was, werd f 9 betaald; gewone bakrogge f 8,70 a f 8,50 de mud. Gerst meer ter veil met genegen koopers, puike winter f 6.60 a f 6,40, mindere f 6,20 a f 6, puike zomer-gerst f 6,25, mindere f 6 de mud. Walchersche groene erwten f 11,25 a f 10,70 naar deugd. Groote dito f 13. Zeeuwsche erwten f 10,50 de mud. Nieuwe walchersche witteboonen, waarvan eenige monsters ter veil, zijn zeer mooi en werden van f 13,50 tot f 12,75 de mud gekocht, dito bruineboonen f 15 a f 14,50. Nieuwe walchersche paardeboonen f 8 a f 8,25 naar deugd. Koolzaad werd gevraagd doch niet getoond, er zouden koopers van f 13,25 tot f 13,60 geweest zijn. Raapolie f 40. Patentolie f 42. Lijnolie f 36,50 a f 37 per vat op 6 weken, op contant f 1 lager. Raapkoeken f 84 per 1040 stuks. Lijnkoeken f 13 per 104 stuks.

Middelburg, 13 september.

Patentolie f 42½. Raapolie f 40½. Lijnolie f 36½ per vat op zes weken.

Gemiddelde marktprijzen.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe oude	f 10,— à f 12,—	Bruineboon .	f 14,50 à f 15,—
Dito nieuwe	- 12,— à - 13,25	Paardeboonen	- 8,— à - 8,25
Rogge oude	- 7,25 à - 8,70	Gr. erwten .	- 10,50 à - 13,—
Gerst wint .	- 6,— à - 6,60	Witte erwten .	- —,— à - —,—
Dito zom. .	- 6,— à - 6,25	Kool en raapz.	- 13,— à - 13,60
Boekweit .	- —,— à - 7,—	Aardappelen.	- 3,60 à - 4,60
Haver . . .	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon .	- 13,— à - 13,75	Versche boter	f —,92 à f 1,—

Middelprijzen van bakbare tarwe f 11,— en rogge f 8,—.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 13 september.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½	pct.	64
	dito Nationale dito	3	„	76¼
	dito dito dito	4	„	99⅝
	Aand. Handelmaatschappij . . .	4½	„	133⅛
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	102⅜
	Certific. Hope & co.	4	„	75⅜
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	94¾
	dito	6	„	—
	Aand. spoorweg.			195¾
	Leening 1860.	4½	„	89⅛
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	—
Spanje.	Obligatien	2	„	42 1/16
	dito binnenlandsch	3	„	47⅜
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . .	5	„	46⅜
	dito amsterdamsche	5	„	69⅜
	dito nationale	5	„	55 1/16
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank actien	3	„	636
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46½
	dito nieuwe	3	„	—
Grenada.	dito			14¾
Venezuela.	dito	2½	„	—
Illinois.	dito	7	„	84¼
Mexico.	dito	3	„	22⅜

Londen 12 sept., ten 12 ure. Consols, 94.
Weenen 12 sept. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 67,70.
Parijs 12 sept. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 69,20

Mengelingen.

Lacordaire.

Lacordaire behoort tot de belangrijkste mannen van Frankrijk. Zijne levensgeschiedenis is eene gewigtige bijdrage, om den geest der fransche maatschappij te doen kennen, daar de bijval dien zijne denkbeelden vinden, de groote behoefte bewijst, waarin hij trachtte te voorzien.

Henri Lacordaire is de zoon van een geneesheer in eene kleine landstad en in 1802 geboren. Na eene klassieke opleiding genoten te hebben, studeerde hij in de regten te Dijon, en zette zich, na den doktersgraad verworven te hebben, in 1824 te Parijs neder. Op deze jaren zijns levens was hij volkomen voltairiaan, en geen zijner medediscipelen was zoo zeer tegen het christendom ingenomen als hij. Langzamerhand echter begon zijne overtuiging te wankelen en te veranderen: vroeger een warm aandeel nemende in al de genoegens des levens, brak hij op eenmaal in 1830 met zijne vroegere levenswijze. Een oogenblik had de jonge advokaat, die een groot belang stelde in alle politieke vragen en met al zijne tijdgenooten den indruk van de romans van Chateaubriand had ondergaan, aan eene reis naar Amerika gedacht. Doch hij deed een beslissenden stap. In de laatste dagen van 1830 zag de aartsbisschop, mgr. de Quelen, Lacordaire tot zich komen, en hem zijn plan mededeelen om in den geestelijken stand te treden. Na hem gehoord te hebben, drukte de aartsbisschop hem de hand en zeide: „gij zijt me welkom, gij hebt aardsche belangen bepleit, voortaan zult gij de hemelsche bepleiten." Deze plotselinge verandering heeft Lacordaire aan het verwijt van oneerlijke bedoelingen blootgesteld: doch er is geen reden, om zijne eigene verklaring te verwerpen: „de historische en sociale klaarblijkelijkheid (l'évidance historique et sociale) van het christendom was hem helder geworden, zoodra zijn leeftijd hem had toegelaten de twijfelingen op te heffen, die hij in de universiteit met de lucht had ingeademd."

Na afloop van den gewonen tijd, werd hij priester, en tot aalmoezenier bij het College Juilly benoemd, nog geen dertig jaren oud. Het was in deze betrekking dat hij het eerst optrad als verdediger van die beginselen, wier zegepraal het doel van zijn leven zou zijn.

Sedert twee eeuwen bepaalde zich het katholiek onderrigt in Frankrijk tot het huisselijk leven: het bijzonder leven van den geloovige was uitsluitend het voorwerp van de zorgen des priesters, die ook van den kansel altijd zich wendde tot de individuen, tot het huisgezin, maar nooit tot de maatschappij. De maatschappij en het maatschappelijk leven waren zaken, waarmede het katholiek onderrigt zich niet te bemoeijen had. Lacordaire betreurde dezen staat van zaken en achtte de roeping van de katholieke kerk eene veel uitgebreidere. Juist in deze stemming van ontevredenheid, en tevens van twijfeling aan de juistheid zijner inzigten, kwam hij in aanraking met de Lamennais. De jonge en onbekende priester vond weerklank bij den anderen, wiens naam op aller lippen was. Lamennais vatte de roeping der kerk even ruim op als hij, schoon in vele punten groot verschil van gevoelens hen scheidde. Maar nog zag Lacordaire dit niet zoo in als in later jaren: verblijd over den onverwachten steun, dien zijne denkbeelden tegen den tegenstand van anderen en tegen de twijfeling van zijn eigen gemoed in den abt de Lamennais hadden gevonden, sloot hij zich geheel aan hem aan, ja gaf zich geheel aan hem over. Met den jongen graaf de Montalembert, E. de Cazalès en andere liberale katholieken, werd hij zijn getrouwe medewerker en mederedacteur van het dagblad „L'avenir." Met eene ongehoorde hevigheid van taal en gedachte zocht de pas gevormde partij hare denkbeelden te verspreiden. Het denkbeeld om eene godsdienstige rigting te versterken door middel van een dagblad, dat zich tot het volk rigt, was in die dagen een te democratisch idee, dan dat de mannen der kerk zelve aan de stoute poging hunne goedkeuring konden hechten. Bovendien was de eisch dien de partij van L'avenir in naam der katholieke kerk deed en met even veel talent als stoutheid zocht te doen gelden, een verwijt voor die geestelijkheid, die jaren lang de gunsten der regering had genoten, maar nooit verkregen, wat de Lamennais en Lacordaire wenschten.

Men heeft in onze dagen de ruwe en beleedigende taal van het dagblad L'univers gekend, maar L'avenir was weinig minder heftig. Hij vervolgde met zijne harde slagen niet alleen de vijanden der kerk, de vrijgeesten, maar de leden der geestelijkheid zelve, die hem niet ondersteunden. Wie niet dacht als de redacteurs, werd zeer spoedig door hen buiten de kerk gesloten, en in 1834 teekende Lacordaire het wantrouwen der bisschoppen tegen de ontwaakte geestesbeweging met deze weinig vleijende woorden: „Zij vreezen te regt dat, indien ze iets wetenschappelijks ondernemen, de leiding hun uit de handen zal glippen of dat het gemis aan talentvolle medewerkers hunne poging zal doen mislukken. Of opzettelijk of door instinkt bepalen zij zich daarom tot de rol van herders en bewakers van 't geloof." De bisschoppen, die gelijk zij zeiden, onbewegelijk waren op hunne zetels, waren voortdurend de voorwerpen van hunnen spot en kritiek.

Een dezer aanvallen bragt hem voor de regtbank. In naam zijner ambtgenooten teekende hij als aalmoezenier eene memorie aan den aartsbisschop tegen de ongodsdienstige leerstellingen, door de universiteit, die toenmaals het monopolie van onderwijs bezat, verspreid. Met een heftig artikel werd hierop in het Journaal van openbaar onderwijs geantwoord, dat aanstonds door Lamennais en Lacordaire eene aanklagt tegen den schrijver deed indienen. Deze zaak verwekte veel opzien, door een incident, dat Lacordaire opwierp en zeer karakteristiek is om hem te doen kennen. Hij schreef aan den deken der orde van advokaten een brief, waarin hij hem in korte woorden het volgende meldde: voor acht jaar had hij zijn regtsgeleerde loopbaan als advokaat begonnen, doch ze korten tijd daarna afgebroken. Thans nu de omstandigheden des tijds eischten dat de kerk de banden verbrak, die haar aan den staat verbond, en zij zich tot de volken wendde, wilde hij zijne vroegere betrekking weder aanvaarden. Zulk een zonderling verzoek verwekte de levendigste discussien, doch met groote meerderheid besloot de raad van advokaten het niet toe te staan, omdat het priesterlijk karakter niet te vereenigen is met de betrekking van advokaat.

Men zegt dat Berryer bij die gelegenheid tot Lacordaire heeft gezegd, dat zijne plaats niet voor de balie, maar in de Notre-Dâme was.

Om het juk van het universitair onderwijs te verbreken, ging spoedig de partij van L'avenir tot stouter stappen over. Bleef de hooge geestelijkheid werkeloos tegenover den verderfelijken invloed, dien de universiteit uitoefende op het onderwijs, de jongere leden die van den eersten oogenblik in hun dagblad op vrijheid van onderwijs hadden aangedrongen, lieten niet af. Een paar heftige artikelen in L'avenir stelden hen bloot aan eene geregtelijke vervolging, die echter wel verre van te schaden, hun aanhang vermeerderde. Bij deze gelegenheid verdedigde Lacordaire zich zelven; na zijn geheele leven te hebben doorloopen, eindigde hij zijne welsprekende rede met deze schitterende woorden: „Het is niet voor mij zelf dat ik mijn vrijspraak vraag: er zijn slechts twee zaken. God en eene gevangenis, die den mensch genie kunnen geven (qui donnent du génie); noch het een noch het ander moet ik dus vreezen. Maar ik vraag mijne vrijspraak als eene eerste schrede tot het verbond tusschen God en de vrijheid, als een onderpand van vrede en verzoening. De katholieke geestelijkheid heeft haar pligt gedaan; zij heeft tot hare medeburgers zich gewend en hun woorden van liefde toegesproken; het is aan u haar te antwoorden: ik vraag het ook, opdat de ondergeschikte dwingelanden, opgedoemd uit de dagen van het keizerrijk, weten dat er in Frankrijk ook regt voor de katholieken is, en dat men ze niet meer kan opofferen aan oude vooroordeelen, aan den afkeer van een lang gesloten tijdperk. Ziedaar, waarom ik u voorstel Jean Baptiste Henri Lacordaire vrij te spreken, op grond dat hij niet misdreven, dat hij zich als goed burger gedragen, dat hij zijn God en zijne vrijheid verdedigd heeft, en ik zal het mijn geheele leven doen."

De jury sprak hem vrij, doch schitterender overwinning dan zijne vrijspraak had hij in de publieke opinie behaald. Trouwens deze zou hij noodig hebben, daar hij en de mannen die eenstemmig met hem waren, tot doortasten besloten. Weinige maanden na den afloop van het proces, in 1831, kondigden Lacordaire, Montalembert en anderen de opening eener vrije school aan. Een strijd met de universiteit moest het noodzakelijk gevolg zijn, daar tot dusver niemand zonder hare vergunning eene school kon houden en onderwijs geven. Een winkel werd gehuurd en doeltreffend ingerigt: banken en stoelen in het lokaal geplaatst, kinderen opgezocht. Den 9 mei 1831 hield Lacordaire in de school eene openingsrede, vol hevige uitvallen tegen de universiteit, in tegenwoordigheid van vele politieke en letterkundige mannen, uit nieuwsgierigheid te zamen gekomen. De morgenschool liep zonder hindernis ten einde, doch naauwelijks was de middagschool begonnen of een politiecommissaris verscheen. Om een fout in den vorm ontkwam men voor dit maal. Wel werd de school gesloten, doch men had geen regt om Lacordaire en de anderen uit het gebouw te verjagen. Den volgenden middag echter veranderde de zaak: met het behoorlijke bevelschrift gewapend, om de school te sluiten des noods met geweld, kwam de commissaris terug. Doch thans vertoonde zich het ongehoorde schouwspel, dat schooljongens de school niet verlaten willen; door Lacordaire bemoedigd, weigerden ze vrijwillig te gaan; zij werden er uit gedreven. Montalembert en de anderen verwijderden zich op verzoek van Lacordaire, die het lokaal gehuurd had en op dien grond beweerde te huis te zijn. Hij zelf weigerde hardnekkig vrijwillig te wijken. Een agent van politie raakte hem aan, en Lacordaire, die thans kon zeggen voor geweld bezweken te zijn, vertrok.

Het proces, dat thans werd aangevangen, werd voor verschillende regtbanken gebragt, en eindelijk door de kamer des pairs, waarvan Montalembert door den dood zijns vaders lid was geworden, beslist. Met eene ligte straf kwam Lacordaire vrij. Doch groot was de winst, die hem zijne stoutheid had opgeleverd: van elke gelegenheid gebruik makende, om zijne denkbeelden uit te spreken en te verspreiden, had hij door zijne welsprekendheid zich een grooten aanhang verworven. Niettemin zou hij niet voor den val der julijmonarchie de vrijheid van onderwijs verwerven.

Doch het was gemakkelijker de openlijke vijanden voor de regtbanken te overwinnen, dan de geheime wier rust hij gestoord had. Was de eisch van Lacordaire, dat het katholicisme ook op het politieke leven en de maatschappelijke beginselen invloed mogt oefenen, reeds hierom gevaarlijk, omdat zij ook omgekeerd stilzwijgend het regt der maatschappij erkende om invloed te oefenen op de katholieke kerk, de hooge geestelijkheid ondermijnde reeds lang den driftigen verstoorder harer rust. Langzamerhand verspreidde zich het gerucht, dat de paus de taal en de denkbeelden van L'avenir niet goed keurde. Om zich tegen den gedreigden slag te vrijwaren, schorsten Lamennais, Lacordaire en de Montalembert tijdelijk de uitgaaf van hun orgaan en vertrokken naar Rome. Hadden de twee laatsten alleen de onderhandelingen geleid, zij hadden overwonnen: de onberadenheid echter van Lamennais bedierf alles. Den 15 augustus 1832 deed de rondgaande brief van Gregorius XVI hun dagblad in den ban.

Beide in zijne geliefkoosde meeningen en in zijne verwachtingen bedrogen, kwam Lacordaire in 1833 te Parijs terug, en het was alleen aan den invloed van eene talentvolle vrouw, madame de Swetchine, te danken, dat hij niet op dit keerpunt zijns levens als Lamennais tot het ongeloof verviel. De twee jaren, die zijn optreden in de Nôtre-Dame voorafgingen, gebruikte hij tot het reinigen en regelen zijner denkbeelden. Niet als de ultramontaansche partij wilde hij dat de katholieke

kerk voogdes zou zijn over de maatschappij, maar zij moest invloed op deze hebben door haar geestelijk overwigt. De zelfde noodzakelijkheid, die de menschen tot leden eener maatschappij maakt, moest ook aan de maatschappij de wijding van het katholicisme doen vragen. De kerk moest heerschen langs bloot zedelijken en rationelen weg, niet door physieke overmagt. Vrijheid is haar levensadem.

Deze denkbeelden van Lacordaire hadden het groote voordeel niemand te verbitteren en vereenigbaar te zijn met elk *streven des tijds, oeconomisch of politiek*. Lacordaire erkende al de maatschappelijke kwalen: hij stootte niet hooghartig alle systemen terug, waardoor men ze zocht te genezen: maar hij beweerde aller onmagt, en zeide dat zijne leer alleen in staat was de wonde te heelen.

Met deze overtuiging toegerust, trad hij na twee jaren van rust weder te voorschijn. Om allen schijn echter van onregtzinnigheid wegens zijne vroegere betrekking tot de Lamennais van zich af te weren, schreef hij vooraf zijne Beschouwingen van het wijsgeerig stelsel van Lamennais, een boek dat voor zijn oratorisch talent, niet voor zijne philosofische kracht getuigt. In 1834 opende hij eindelijk in de Nôtre-Dame te Parijs die reeks van conférences, die aan zijn naam de meeste bekendheid gaven. In den loop van verschillende jaren ontwikkelde hij zijne denkbeelden over de behoefte van den tijd en de roeping der katholieke kerk om haar invloed tot het sociale en politieke leven der tegenwoordige maatschappij uit te strekken. Het zou ons te ver voeren, zoo we, al ware het slechts een oppervlakkig overzigt dier conférences, wilden geven. Genoeg is het voor ons doel aan te stippen, dat zijne zeldzame welsprekendheid hem de grootste zegepralen heeft bereid, en dat niets in staat is geweest, noch zijne intrede in de orde der dominikanen, noch den coup d'état van 1852 de schare zijner toehoorders, die zich om den kansel verdrongen, te verjagen. *Al heeft hij meer bewondering welligt ingeoogst voor* zijne rijke gaven, dan goedkeuring aan zijne denkbeelden, hij heeft zijne overtuiging een aanzien weten te verschaffen, waarmede voortaan de ontwikkeling zijner kerk te rekenen zal hebben.

En dit is de groote beteekenis van den merkwaardigen redenaar. Het katholicisme te doen heerschen door zedelijk overwigt, zijn gezag afhankelijk te stellen van de vrije instemming des harten, en haar elke andere voogdij over de maatschappij te ontnemen, is, zoo het al uitvoerbaar ware, op te houden haar de alleenzaligmakende kerk te achten, die tot ingaan dwingen kan. Doch van den anderen kant: te leeren, dat de invloed der godsdienst zich niet bepalen tot het individu en het huisgezin, maar zich uitstrekken moet tot de maatschappij en het politieke leven, is eene waarheid te prediken, tot dusver maar al te zeer miskend. Geen oratorisch talent is in staat eene kranke maatschappij te genezen: maar dat Lacordaires denkbeelden gedurende tal van jaren scharen van hoorders hebben bevredigd, is een bewijs van de groote behoefte in Frankrijk *aan eene prediking, die de eeuwige waarheden der godsdienst* weet te verzoenen met de eischen van den tijd.

Advertentien.

55-JARIGE HUWELIJKSVEREENIGING
van
J. WILLEMSE EN J. BOSTELAAR.
Oost-Souburg, 14 September 1861.
Hunne dankbare Kinderen.

25jarige Echtvereeniging van
J. P. VAN BEYNEN
Middelburg, en
den 14 September 1861. J. JONGEPIER.

De ondergeteekenden betuigen bij deze hunnen hartelijken dank voor de vele bewijzen van deelneming, bij gelegenheid hunner 25jarige Huwelijks-vereeniging ontvangen.
Vlissingen, A. L. OUWERKERK.
den 14 September 1861. C. C. OUWERKERK,
geb. BAATER.

Ondertrouwd:
J. A. DE WOLFF,
van Vlissingen,
Oost- en West-Souburg, en
13 September 1861. S. G. H. HAMAN.
Eenige kennisgeving.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER M. L. NOBELS — DE LANGE.
Vlissingen, 12 September 1861.

Heden beviel door Gods goedheid vrij voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER L. P. MINDERHOUT, Echtgenoote van
Middelburg, J. RIEMENS.
den 13 September 1861.
Algemeene kennisgeving.

Bevallen van eene DOCHTER C. S. KOELL — BERDENIS VAN BERLEKOM.
Middelburg, 13 September 1861.

Na een hevig lijden van slechts weinige dagen overleed heden, tot mijne diepe droefheid, mijne geliefde Echtgenoot WILLEMINA CORNELIA ROOSE, na eene gelukkige Echtvereeniging van 20, en in den ouderdom van 44 jaren.
Middelburg, FR. CREDÉ.
den 11 September 1861.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, na een langdurig en geduldig lijden, onze innig geliefde Zuster en Behuwdzuster WILHELMINA CORNELIA DE JAGER, in den ouderdom van bijna 51 jaren.
Middelburg, Uit aller naam,
den 12 September 1861. G. L. DE JAGER.

De nagelaten Betrekkingen van wijlen den Edel-Achtbaren Heer Mr. M. DOBBELAER betuigen bij dezen hunnen welmeenenden dank, voor de vele bewijzen van deelneming bij zijn overlijden ondervonden.

De Erfgenamen van PIETERNELLA MARIA DE WIT, Dochter van ADRIAAN DE WIT en SUZANNA DE POOTER, overleden in het Arm-Weeshuis den 8 Januarij 1803, en van ELISABETH VENDEVOGEL, Dochter van JAN VENDEVOGEL en ELISABETH DE BREE, overleden in het Burger-Weeshuis den 16 November 1852, worden in hun belang uitgenoodigd zich, in Persoon of met franco Brieven, aan te melden ten Kantore van den Secretaris-Penningmeester van het Bestuur der Godshuizen te Middelburg.

MIDDELBURGSCH ZIEKENFONDS.

VERGADERING tot opname van Leden op Dingsdag den 17den September 1861, des avonds ten 7 ure, in de Societeit ST. JORIS, Balans.
Namens het Bestuur,
PH. A. RISCH, Secretaris.

TEEKEN-AKADEMIE.

Dirigerende Leden der Teeken-Akademie binnen de *Gemeente Middelburg, maken bekend dat de uitdeeling* der **Medailles** en **Prijzen** aan de Oefenaren en Leerlingen, zal plaats hebben op Vrijdag den 20 September aanstaande, des middags ten 12 ure, in het Gebouw der Akademie, en dat na afloop der Prijsuitdeeling des namiddags van 3 tot 6 ure, alsmede den volgenden dag van 10 tot 4 ure, de toegang voor het Publiek zal worden opengesteld ter bezigtiging van de Prijsteekeningen en hetgeen verder door de tegenwoordige en vroegere Oefenaren is aangeboden. Namens Dirigerende Leden,
J. D. M. DE STOPPELAAR, Secret.

VERLOTING HAARLEM.

De SECRETARIS der SUB-COMMISSIE te Middelburg, *geeft bij deze kennis, dat* **Prijs-Voorwerpen** zijn gevallen op de navolgende door hem uitgegeven nummers, als op:

2752. Een Rieten Leuning-stoel.	2765. Twee fleschen Eau de Cologne.
2754. Een Zijden Boezelaar.	2769. Een Blikje Zalm.
2760. Een Deken.	2887. Een Boekwerk.
2761. Een flesch Perziken.	7754. Een flesch Likeur.
2763. Een gevlocht. Cocosmat	9620. Een Paardendek.

Die genen, welke het getrokkene door zijne tusschenkomst wenschen te ontvangen, worden verzocht hem hunne Loten vóór of op den 17 September aanstaande te doen toekomen. Verpakking en verzending komen voor gezamenlijke rekening. De Secretaris voornoemd,
J. W. DE RAAD.

De aangekondigde VERKOOPING te NIEUWLAND, van een Huis, Schuur en Landen in den Mortierepolder, **zal geen voortgang hebben.**

OPENBARE VERKOOPING door den Notaris WOUTERSEN, Dingsdag 17 September 1861, des morgens 10 ure, in de Pastorij te **Serooskerke**, van *zindelijk onderhouden* **MEUBELEN**, waaronder eene Bureau, een Kabinet, eene Barometer, een Mangel, Tafels, Stoelen, Banken, Koper-, Tin- en Aardewerk, Porcelein, Glaswerk enz.

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal op
Dingsdag 17 September 1861,
des morgens ten 10 ure, aan het Sterfhuis van den Heer OUDIJK VAN PUTTEN, op de Zeilmarkt te **Vlissingen,** *presenteren te verkoopen een'*

ZINDELIJKEN INBOEDEL,

bestaande in diverse Mahonijhouten Meubelen, Huisraad, Koper, Tin, Metaal, extra goede Bedden met toebehooren, Vuurhaarden en toebehooren, eene partij Huishoudelijk en ander Linnen, BOEKEN en hetgeen verder zal worden gepresenteerd. Daags te voren te bezigtigen.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Dingsdag den 17 September 1861, des voormiddags ten 10 ure, op de Hofstede bewoond door JACOBUS MEIJERS, in de Gemeente **Grijpskerke**, in het openbaar verkoopen:
EENE PARTIJ AFBRAAK, bestaande in Balken, Stijlen, Latten, Sparren, Planken, oud en nieuw Dekriet, Dakpannen, Plavuizen en wat meer zal worden geveild.

De Notaris P. LOEFF zal op Zaturdag den 21 September 1861, OM CONTANT GELD, in het openbaar te koop aanbieden:
Om **10 uur** des voormiddags, onder **Koudekerke,**
bij D. WIELEMAKER, aan en bij Dishoek,
Een groot Watervat, een Spier, Riemen, een Naambord, een Trapje, een Ankerboei, oud IJzer, Balken, Platen en ander Scheepshout, en
Om **1 uur** des namiddags, te **Zoutelande,** op en bij de Hofstede van den Burgemeester,
Een Onderstel van eene Badkoets met Wielen, een stuk Mast, een groot Watervat, Riemen, Haakstokken, Spieren en ander Rondhout, Palen, ledige Vaten, drie Koperen Bouten, eenige Luiken en ander Scheepshout.

OPENBARE VERKOOPING door den Notaris WOUTERSEN, Maandag 30 September 1861, 's avonds 8 ure, in de Bovenzaal van de Societeit DE VEREENIGING te Middelburg, van een goed gebouwd

HUIS, ERF EN PAKHUIS,

bij de Oostkerk, O no. 20, tot velerlei gebruik geschikt. Te bezigtigen op den dag der Verkooping, van 9 tot 12 en van 2 tot 6 ure. — Overigens op uitgezette Kaarten, bij genoemden Notaris verkrijgbaar, nader aangewezen.

FABRIEK VAN
HAARDEN, KAGCHELS ENZ.

De ondergeteekende heeft de eer zijnen geëerden Begunstigers te berigten, dat hij dit jaar wederom ruim gesorteerd is in alle soorten van **HAARDEN,** fraai en sierlijk bewerkt, met en zonder Kroonen, zeer voordeelig in 't gebruik; heeft ook Haarden waar men een Ketel Water op kookt; vierkante Kamerkagchels, ronde Kolomkagchels, in geslagen en gegoten IJzer; Keukenfournuizen, met en zonder Waterketel, half ronde Cuisinières, Strijkkagchels; Locomotief-kagchels met Ovens. Plattebuiskagchels in alle soorten, Hout- en Turfbakken met en zonder Deksels, zeer net opgelegd met Garnituren, Haardstellen in Koper en Staal; alle soorten van Koolemmers, IJzeren Ledekanten in soort. Vervaardigt ook Brandkasten, Branddoozen en Effecten-kistjes, welke hij op de proef aflevert; herstelt ook oude Brandkasten en neemt dezelve voor zijne rekening indien de proef niet aan het oogmerk voldoet. Daar al deze Artikelen, waarvan de soliditeit zoo hier als elders overbekend is, bij hem vervaardigd worden, neemt hij alles voor zijne rekening. — Heeft ook Teekeningen van Haarden, welke naar verkiezing vervaardigd worden.
L. VOGEL Jz.,
's Gravenstraat te Middelburg.

JAN VAN REES & ZOON, TE ZWOLLE, gaan voort hunne **THEEËN**, uitmuntende door kracht, geur en waterhoudendheid, in verzegelde Pakjes, voorzien van stempel, prijs en nommer; verkrijgbaar te stellen voor Middelburg, bij W. H. BAL, Korte Noordstraat, E 6, en Krommeweele, L 27, alwaar Prijscouranten te bekomen zijn.

STEENKOLEN.

IN LOSSING het Brikschip CHANCE, Kapit. J. MARTIN, met **Grove Newcastle Maatkolen,** voor de GEBROEDERS BOUDEWIJNSE.

RUHR KOLEN IN LOSSING, voor JOHs. VAN DER LEYE, firma BEHEYDT & Co.

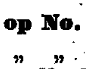

Ten Kantore van I. L. PINTO L. Jz., Vlissingsche Straat, zijn getrokken, in de afgeloopene 245ste **Staats-Loterij,** de navolgende
KAPITALE PRIJZEN:
op No. **16673,** .... **ƒ 25.000,**
„ „ **16698,** NIET, maar Premie — **3000,**
op No. 17534, een Prijs van ƒ **1000,**
„ „ 17503, „ „ „ — **400,**
benevens eenige van ƒ 200 en ƒ 100.
Bij denzelven zijn voor de 246ste Staats-Loterij te bekomen Heele en gedeelten van LOTEN, à Prijs-courant.

Bij B. STOFKOPER, Gedelegeerde der 1ste Klasse van de Staats-Loterij, is getrokken op no. **3540** ƒ 400; maar niet op no. 3541, zoo als per abuis in de vorige Courant staat.

TE KOOP een **SCHIMMEL,** à deux mains. Te bevragen bij CORSMIT, te Vlissingen.

Twee **Timmermans-** en drie **Metselaarsknechts** terstond benoodigd bij K. E. SCHIJF; alsmede te koop verschillende soorten van **Dambuizen,** tot civiele prijzen.

Een fatsoenlijk **Meisje** benoodigd tusschen de 16 en 18 jaren, die goed kan Naaijen en gewoon is met Kinderen om te gaan. Te bespreken Maandag van *tien* tot *twee* ure, in de Lange Noordstraat, lett. L 127.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
Uren van vertrek in September.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	14	's morg.	8 ure.	Zaturdag	14	's morg.	11,30
Zondag	15	„	8,30	Zondag	15	namidd.	1,30
Maandag	16	„	9,30	Maandag	16	's morg.	5 ure.
Dingsdag	17	„	10	Dingsdag	17	„	5
Donderdag	19	„	11	Woensdag	18	„	5
Vrijdag	20	's midd.	12	Vrijdag	20	„	7
Zaturdag	21	„	12	Zaturdag	21	„	8,30
Zondag	22	„	12,30	Zondag	22	„	9,45
Maandag	23	's morg.	6	Maandag	23	„	10,30
Dingsdag	24	„	6	Dingsdag	24	„	10,30
Donderdag	26	„	6	Woensdag	25	„	10,30
Vrijdag	27	„	6	Vrijdag	27	„	10,30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.